Szerbia a regionalizmus útján…

Takács Zoltán

A Kárpát-medencei regionalizmus útján… Szabadka, 2009. március 6-án
Regionális Tudományi Társaság Szabadka

Tartalmi áttekintés:

- ✓Az ágazati politikát szabályozó nemzeti dokumentumok, jogszabályok
- ✓Régiókról általánosságban
- ✓Szerbia potenciális NUTS tagolása
- ✓A RP intézményrendszere
- ✓Vajdaság, mint NUTS 2
- ✓Regionális Társulások – távlatok…

…magyar érdekek

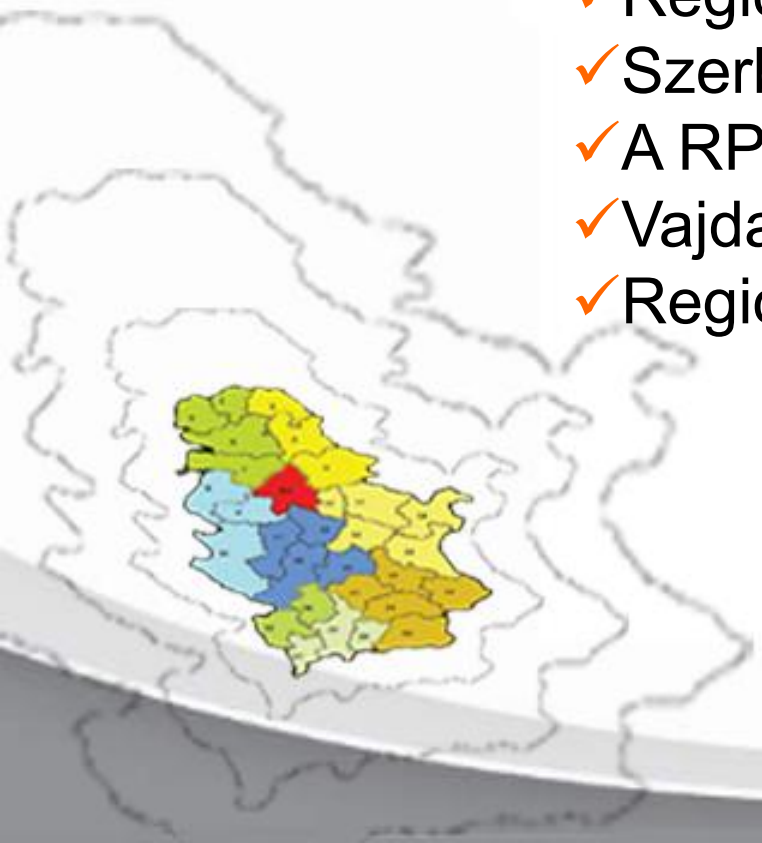

Ágazati jogszabályok, stratégiai dokumentumok

1. Szerbia Regionális Fejlesztési Stratégiája 2007-2012:

- ✓ Kiegyensúlyozott regionális fejlődés,
- ✓ fenntartható fejlődés,
- ✓ regionális versenyképesség,
- ✓ szegénységcsökkentés,
- ✓ negatív demográfiai trendek megfékezése,
- ✓ decentralizáció megerősítése – önkormányzatok, regionális intézményrendszer

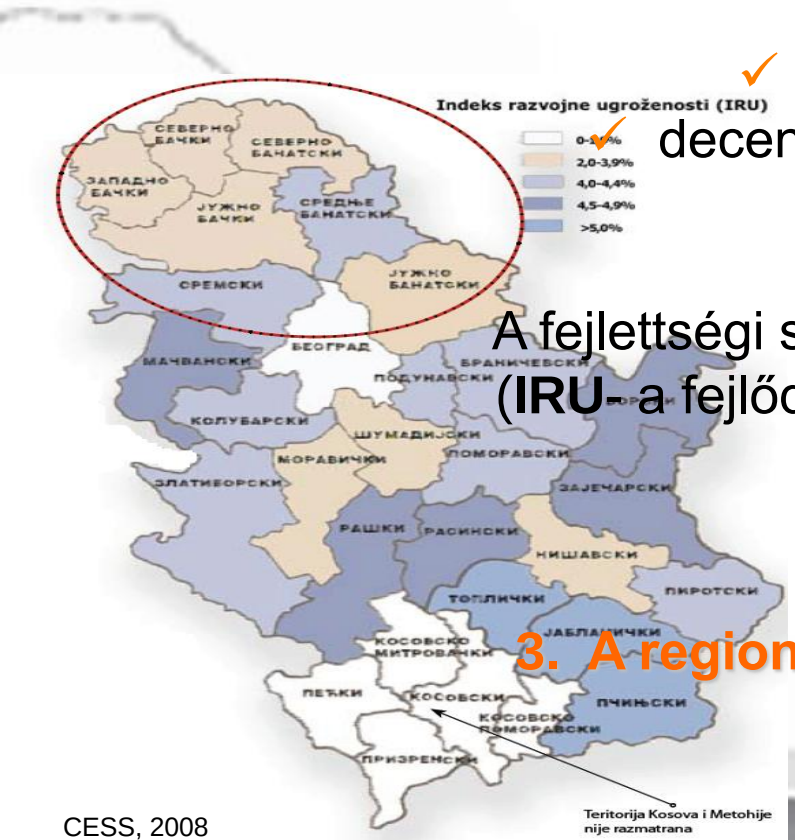

A fejlettségi szintek alapján történő területi kategorizáció (**IRU**- a fejlődés veszélyeztetettségi index), ösztönzések ágazati politikánként, stb.

NUTS lehatárolás.

2. Egyéb ágazati stratégiák

3. A regionális fejlesztésről szóló törvény tervezete

A törvénytervezet rendelkezései:

- ✓regionális fejlesztést ösztönző célok és elvek
- ✓községek osztályozása és csoportosítása fejlettség szerint
- ✓intézkedések és ösztönzések
- ✓finanszírozás
- ✓euro-régiók és fejlesztési régiók
- ✓intézményi keret
- ✓fejlesztési dokumentumok

Régiók –Tervezés-statisztikai/programozási régiók

„az adminisztratív körzetek területén elhelyezkedő helyi önkormányzati egységek” SZRFS

„Az eurorégió és fejlesztési régió nem adminisztratív területi egység és nem rendelkezik jogi önállósággal.”

Eurorégió – egy illetve több fejlesztési régiót egyesít, amelyre a regionális fejlesztési politika tervezése és megvalósítása vonatkozik az EU NUTS 2 standardja szerint: (3 verzió + 1)

Fejlesztési régió – egy funkcionális területi egység amelyet a tervezés és a regionális fejlesztési politika végrehajtására határoznak meg a EU NUTS 3-al összhangban.

Törvénytervezet, 7. szakasz:

Vajdasági régió
Belgrádi régió
Nyugati régió
Keleti régió
Közép régió
Déli régió
Koszovó és Metóhia régió

1. Verzió

4 NUTS 2 régió

A Szerb Regionális Politika (tervezett) Intézményrendszere

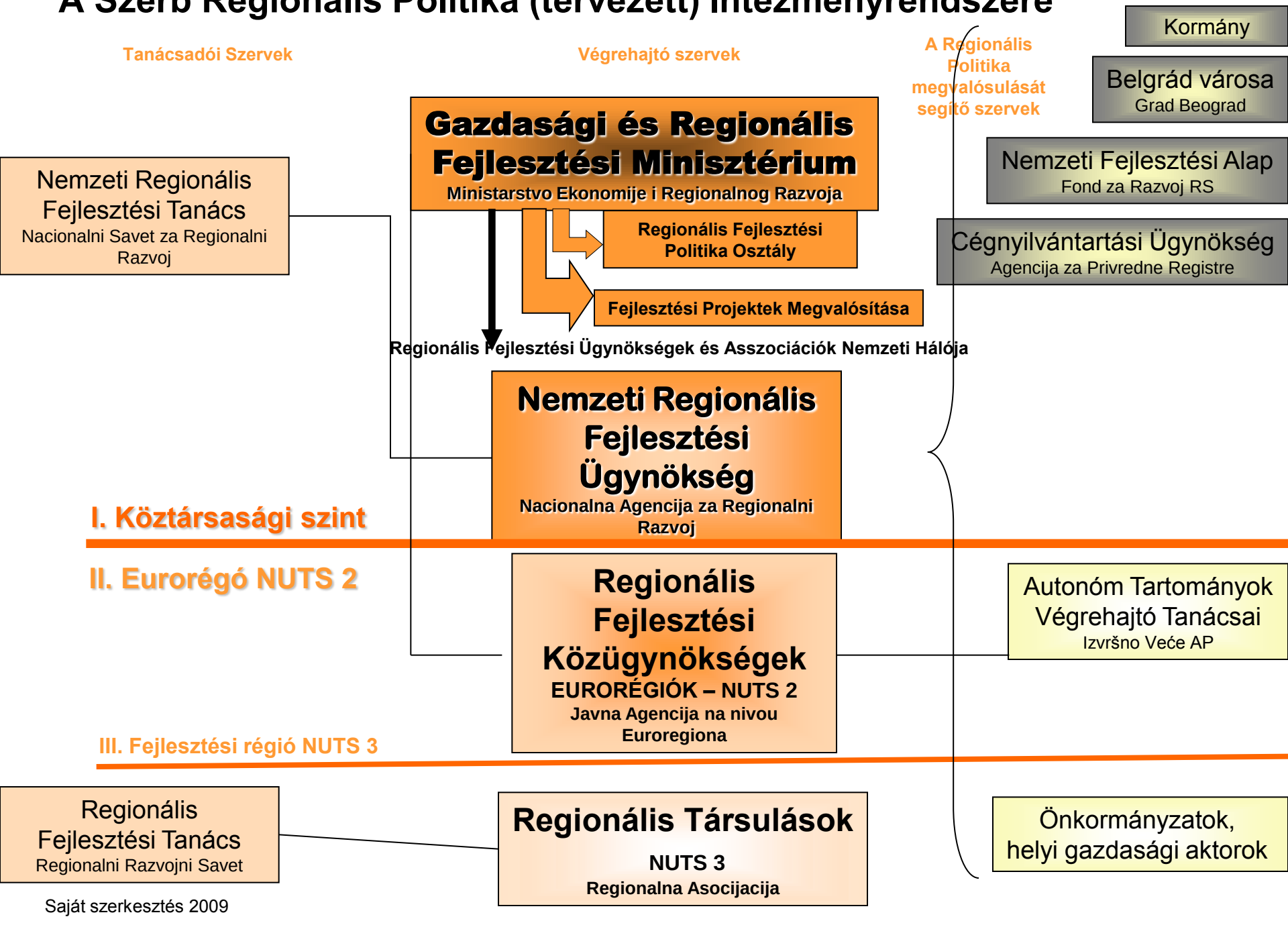

Saját szerkesztés 2009

Regionális Fejlesztési Dokumentumok

Nemzeti Fejlesztési Terv
Szerbia Regionális Fejlesztési Stratégiája
Ágazati (szektor) Fejlesztő Stratégia
Ágazatfejlesztő Programok

A Kormány hozza meg az illetékes Minisztérium jóváhagyásával

I. Köztárasági Szint

II. Eurorégió NUTS 2

Eurorégió Fejlesztési Stratégiája
Eurorégió Fejlesztési Program

Közfejlesztési (NUTS 2) ügynökség hozza meg Minisztérium és Nemzeti Fejlesztési Ügynökség jóváhagyásával

III. Fejlesztési Régió NUTS 3

Regionális Fejlesztési Stratégia
Regionális Fejlesztési Programok

Regionális Fejlesztési Társulás (NUTS 3) hozza meg, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Közfejlesztési Ügynökség és a Regionális Fejlesztési Tanács jóváhagyásával

A regionális fejlesztésről szóló törvénytervezet, 2009

Értékítéletek helyett…
… megválaszolatlan kérdések

- ✓„Az eurorégió és fejlesztési régió nem adminisztratív területi egység és nem rendelkezik **jogi önállósággal**.” - VAT helye, szerepe ezen intézményrendszerben, egyéb régiók hatásköre?! – ez lenne a **„recentralizáció”…**
- ✓Fölsőbb hatalmi szerv jóváhagyása szükséges a stratégiai tervezéshez, döntéshozáshoz és végrehajtáshoz is– ez lenne a **szubszidiaritás**?
- ✓Újabb **dekoncentrált** intézményi infrastruktúra – ez lenne a **decentralizáció**?

Regionális Társulások - NUTS 3

Alapítói lehetnek:

- ✓Szerb Köztársaság, Autonóm Tartományok, önkormányzatok (a fejlesztési régió területéről),
- ✓gazdasági és pénzügyi jogi személyek (a fejlesztési régió területéről),
- ✓oktatási és kutatási intézmények (a fejlesztési régió területéről),
- ✓polgári egyesülete, fizikai személyek a fejlesztési régió területéről.

Regionális Társulást **Korlátolt Felelősségű Társaság (Kft.)** formájában alapítják, nonprofit szervezet.

Megalapításhoz és működéshez szükséges **eszközök biztosítása:** ügyvitelből származó bevételek, tagdíjak, donációk, támogatások, egyéb források…

A Nemzeti Regionális Fejlesztési Ügynökség **akkreditálja** (Gazdasági Társaságokról sz.törvény, regionális fejlesztés, KKV-k és vállalkozásfejlesztési munkaleírással) 3 éves időszakra.

A Regionális Társulások feladatai:

- ✓Képviseli a fejlesztési régiók érdekeit, **végrehajtja a regionális politikát**
- ✓Regionális **Stratégiát, Programot dolgoz ki**, és valósít meg,
- ✓NRFÜ, illetve a RFKÜ keresztül **pályázik** eszközökre, egyéb EUs eszközökre, fejlesztési **projekteket valósít meg**,
- ✓**együttműködik** az autonóm tartományokkal, az önkormányzatokkal a helyi gazdasági fejlesztési tervek előkészítésében és alkalmazásában,
- ✓**Információs (statisztikai) rendszert** működtet,
- ✓a **KKV-k és vállalkozások** ösztönzése, támogatása, beruházások fejlesztése,
- ✓nyilvános **vitákat, konferenciákat, szemináriumokat** és oktatást szervez a regionális fejlesztés, a KKV és vállalkozásfejlesztés témákban,
- ✓Feladatait a Nemzeti Regionális Fejlesztési Ügynökség és a Regionális Fejlesztési Közügynökség „ellenőrzése” alatt és együttműködésével végzi, munkájáról beszámol a Regionális Tanácsnak

Vajdaság mint NUTS 2 régió

„A régióvá avanzsálás szükséges kritériumai:”

- ✓***földrajzi elem*** ***(területi egység),***
- ✓***politikai elem*** ***(közös érdekek, illetve problémák, 7 közigazgatási körzet = 7 Regionális Társulás),***
- ✓***gazdasági elem*** ***(a nemzetgazdaság komplementaritás-kényszere és a gazdasági autarchia lehetetlensége),***
- ✓***történelmi elem*** ***(kulturális és szociális homogenitás, a politikai viselkedés hasonlósága, hasonló gazdasági fejlettség)***

Funkcionális síkon történő régió-meghatározás

(Rák Viktor, 2002)

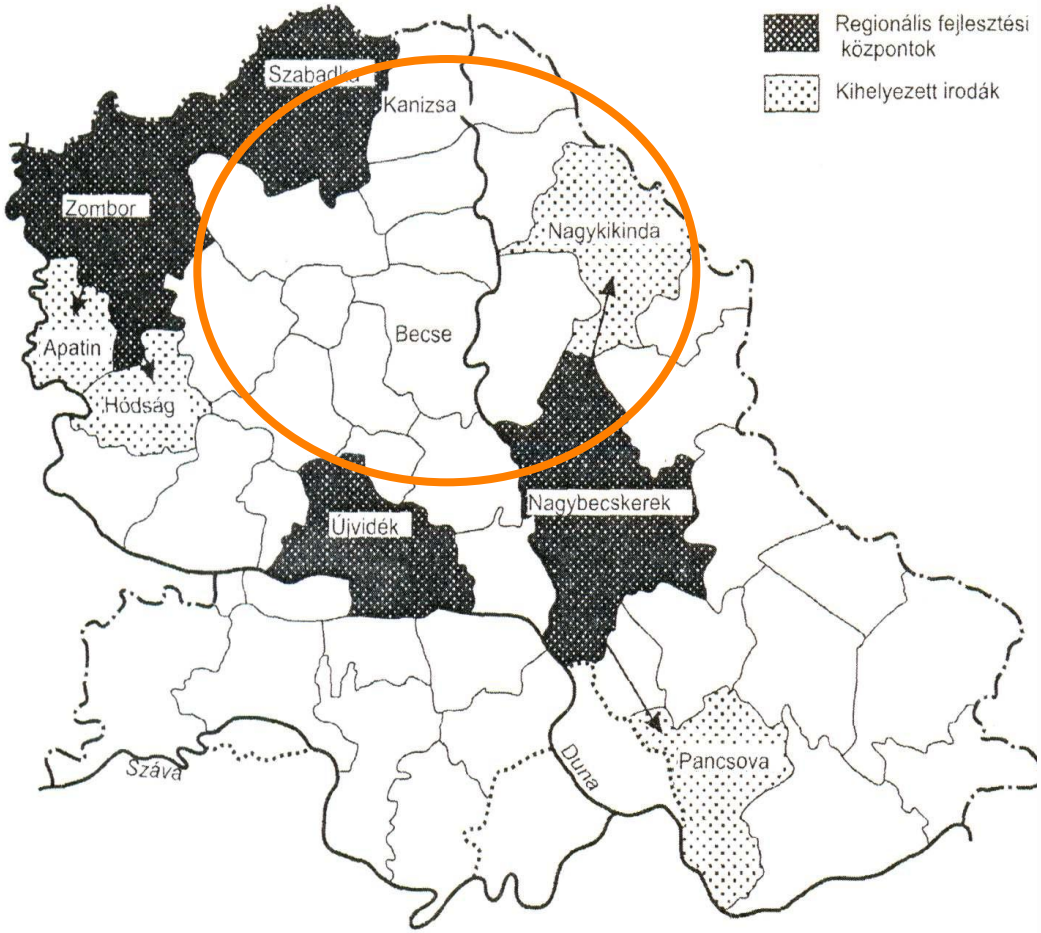

Regionális Társulás – magyar érdek…

2006 decemberében a Szabadkai Regionális Tudományi Társaság – a szükséges **szakmai kompetenciával** - kidolgozta a magyarságot egybefogó regionális **fejlesztési stratégiát**, konkrét fejlesztési távlatokkal, célokkal

a magyarság életterét meghatározó Észak-vajdasági (**Észak-bácskai régió** (NUTS 3) – Szabadka központtal) **gyakorlati fejlesztésére**, most nyílik lehetőség.

Magyar önkormányzatok megjelennek **az alapító** szerepében,

Mindehhez szükség van:

… hogy tudatosuljon a vajdasági magyar politikum képviselőiben, milyen lehetőséget ragad meg/szalaszt el… Szerbia regionalizációja során

magyar politikum támogatására, együttműködésre!!

Megoldási javaslat:

Észak-Bánáti Körzet – NUTS 3 REGIONÁLIS TÁRSULÁS

(*Amennyiben a magyar politikai lobbi nem érzi elég erősnek magát a Szabadkai alapítású RT létrehozásához…)*

- ✓Alapítók a magyar önkormányzatok (Magyarkanizsa, Ada, Zenta, Csóka, Törökkanizsa, esetleg Nagykikinda)
- ✓Oktatással – kutatással foglalkozó intézmény… (Kertésztudományi Kar, Identitás Zenta, Cnesa OMI Magyarkanizsa)
- ✓A fejlesztési régió gazdasági szubjektumai
- ✓Egyéб gazdasági társulások (ICR Magyarkanizsa, stb…)

Feladat: Tárgyalások és egyeztetések a magyar érdekeket képviselő aktorok részéről az elkövetkező 3-4 hónapban!!

Tanulság

Szükség van:

… hogy tudatosuljon a vajdasági magyar politikum képviselőiben, milyen lehetőséget ragad meg/szalaszt el… Szerbia regionalizációja során

Ui. szükség van a magyar politikum támogatására, együttműködésre!!

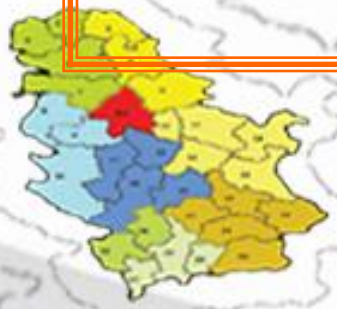

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!
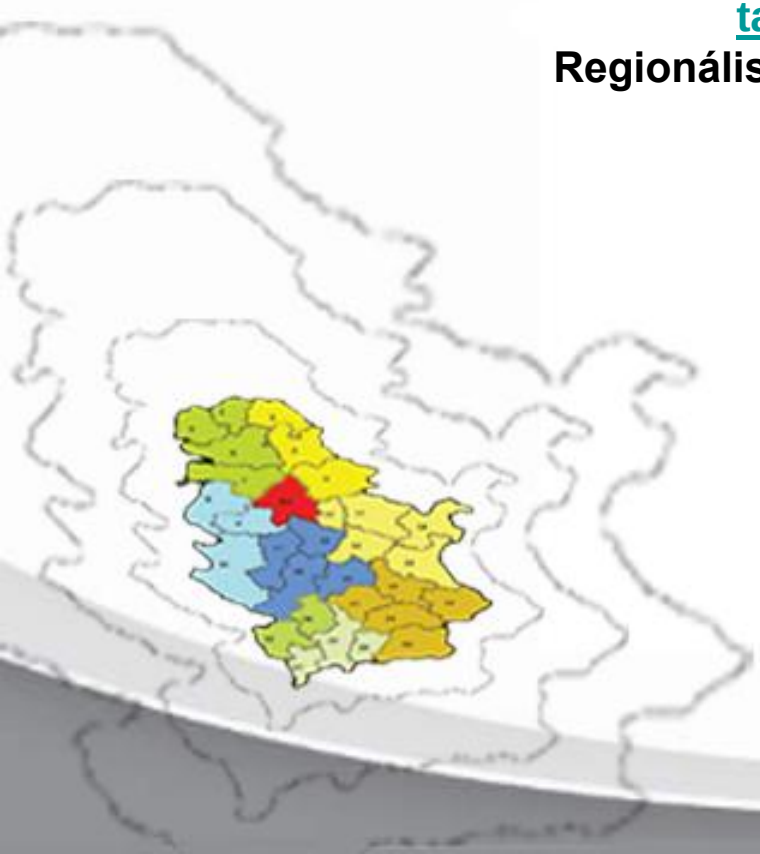
takacszoltan@sksyu.net
Regionális Tudományi Társaság Szabadka